

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій громадян (реєстр. № 2587 від 7 квітня 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 16 листопада 2016 року (протокол № 53) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій громадян (реєстр. № 2587 від 7 квітня 2015 року), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та Дунаєвим С.В. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту, основною метою його прийняття є відновлення норм щодо призначення пенсій за віком на пільгових умовах і за вислугу років, а також виплати пенсій працюючим пенсіонерам, які діяли до 1 квітня 2015 року та були змінені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» від 2 березня 2015 року № 213-VIII.

Для досягнення цієї мети суб'єктом законодавчої ініціативи пропонується скасовувати норми щодо:

- 1) поступового підвищення пенсійного віку на 5 років для жінок, яким призначаються пенсії за віком на пільгових умовах і пенсії за вислугу років;
- 2) збільшення страхового стажу, необхідного для призначення таких пенсій і для чоловіків і для жінок на 5 років, а також збільшення на 5 років вимоги щодо вислуги років для окремих категорій працівників;
- 3) обмеження виплати пенсії працюючим пенсіонерам.

Разом з тим, пропонується залишити незмінними норми щодо припинення виплати пенсій працюючим народним депутатам України, членам Кабінету Міністрів України, суддям, працівникам прокуратури, Національного банку України та помічникам-консультантам народних депутатів України;

4) проведення перерахунку пенсії в 2015 році працюючим пенсіонерам у зв'язку із збільшенням розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з наступного.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження і забезпечення прав та свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3).

За приписом статті 21 Основною Законом України усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах, а права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними. Згідно частини першої статті 22 права і свободи людини і громадянина, закріплені Конституцією, не є вичерпними. За приписом частини третьої статті 22 Основною Законом України при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту і обсягу існуючих прав та свобод. У частині першій статті 24 Конституції України зазначається, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України (частина друга статті 19 Конституції України).

Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом (частина перша статті 46 Основного Закону України).

Конституційним Судом України у його рішенні від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 визначено, що право на пенсійне забезпечення є складовою конституційного права на соціальний захист. Згідно зі статтею 46 Конституції України це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення.

Зміст та обсяг права громадян на пенсійне забезпечення полягає у їх матеріальному забезпеченні шляхом надання трудових і соціальних пенсій, тобто щомісячних пенсійних виплат відповідного розміру, в разі досягнення особою передбаченого законом віку чи визнання її інвалідом або отримання членами її сім'ї цих виплат у визначених законом випадках (пункт п'ятий мотивувальної частини).

Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

Виключно законами України визначаються основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення; засади регулювання праці і зайнятості тощо (пункт 6 частини першої статті 92 Конституції України).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлюючи зауваження до Законопроекту пропонує за результатами розгляду його в першому читанні повернути на доопрацювання з урахуванням висловлених управлінням зауважень та пропозицій.

Верховна Рада України - єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій громадян (реєстр. № 2587 від 7 квітня 2015 року), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В. та Дунаєвим С.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ